

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено рішенням
Вченої ради економічного
факультету
прот. № 1 від 30.08.2021 р

Рекомендовано на засіданні
кафедри управління державними і
корпоративними фінансами
прот. № 1 від 27.08.2021 р.

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

СИЛАБУС
2021/2022 навч. рр.

Галузь знань	– 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність	– 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Освітні програми	– «Управління фінансами, банківська справа і страхування» «Управління фінансами та трейдинг на світових фінансових ринках»
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Курс	– IV (103-ФС-Д18; 104-ФТ-Д18)
Кількість кредитів ЄКТС	– 3 (90 годин)
Спікер курсу – Стешенко Олена Дамирівна (канд. економ. наук, доцент) Контакти: 38 (057) 730-10-94, e-mail: steshenkoed@kart.edu.ua	
Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/ Веб сторінка курсу: http://do.kart.edu.ua/ Додаткові інформаційні матеріали: http://lib.kart.edu.ua/	

Соціальне страхування є важливою складовою соціального захисту населення. Чим більше держава набирає соціально орієнтованих рис, тим ретельніше вона має регулювати грошові відносини, які забезпечують соціальні гарантії населення. Сьогодні, в умовах реформування залізничного

транспорту, керівництвом АТ «Укрзалізниця» приділяється велика увага соціальному захисту працівників, що є одним з напрямів реформування галузі. Насамперед, слід зазначити, що за рахунок високих темпів соціально-економічного розвитку галузі забезпечується можливість покращення соціального добробуту залізничників. Соціальні пріоритети АТ «Укрзалізниця» – це підтримка людей, які присвятили залізничному транспорту свій кар'єрний шлях https://www.uz.gov.ua/work_on_the_railway/social_priorities/

Дисципліна «Соціальне страхування» посідає важливе місце серед навчальних предметів, які формують фахівця фінансового профілю. Саме тому «Соціальне страхування» віднесено до циклу вибіркових дисциплін які вивчаються на IV курсі університету та орієнтоване на засвоєння слухачами бакалаврських програм сучасної державної системи соціального захисту населення на підставі нових концепцій та програм Уряду.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результатами навчання (ПР):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем, зокрема страхування.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у страхування.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації

ПР04. Знати механізм функціонування страхування

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів та страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів та страхування.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості

до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Соціальне страхування — система, що передбачає матеріальне забезпечення громадян у разі настання страхового випадку (наприклад, досягнення пенсійного віку, непрацездатність, хвороба і т. ін.), а також надання соціальних послуг за рахунок коштів фондів.

«Соціальне страхування» як навчальна дисципліна дає студентам теоретичні та практичні знання з питань соціальних послуг й соціальних гарантій, вміння виконувати найбільш поширені операції із соціального страхування, що є важливим у процесі соціально-економічного розвитку персоналу та послідовності розробки та реалізації соціальних проектів на підприємствах залізничного транспорту.

Дана дисципліна є цікавою і необхідною також для студентів інших спеціальностей, оскільки в процесі соціального страхування населення беруть участь практично усі: як страхувальники – держава, суб'єкти підприємницької діяльності, зокрема всі структурні підрозділи Укрзалізниці, та працівники; як застраховані – населення країни; як страховики – державні та недержавні фонди соціального страхування, страхові компанії та банки. Тому знання основ організації соціального страхування, механізму нарахування та виплати соціальних допомог та пенсій, захисту прав застрахованої особи буде корисним не лише в професійній діяльності, а й в повсякденному житті будь-якої людини.

Організація навчання

Курс «Соціальне страхування» посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки дає методичні знання і практичне вміння. Він має зв'язок з такими дисциплінами, як «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Страхування» та ін. Курс супроводжується текстовим навчальним матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання.

Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної соціальної проблеми, яка може не мати однозначного вирішення.

В індивідуальних завданнях міститься перелік тематичних оглядів, які найбільш широко розкривають проблематику тем з дисципліни. Опрацювання тематичних оглядів, які обираються студентами самостійно, дозволить поглибити та розширити їхні знання у сфері соціального страхування.

За програмою курсу заплановано **екскурсію** до міського центру зайнятості м. Харкова (вулиця Шевченка, 137, Харків, Харківська область).

Схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Практичні заняття	
	Екскурсія	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Самостійна робота	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Соціальне страхування» студенти зможуть застосувати, працюючи у державних установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності, зокрема у структурних підрозділах Укрзалізниці, Пенсійному Фонді України та Фонді соціального страхування України. Вони можуть бути використані випускниками на посадах менеджерів у фінансових організаціях, фінансових консультантів, експертів, економістів, ризик-менеджерів, держслужбовців профільних установ.

Теми курсу

Тема 1 Сутність соціального страхування.

Поняття соціального страхування. Передумови його виникнення. Становлення та розвиток соціального страхування. Принципи та функції соціального страхування в Україні. Фонди соціального страхування.

Тема 2 Державне регулювання соціального страхування

Основи законодавства України із загальнообов'язкового державного соціального страхування. Нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування. Фінансовий механізм регулювання соціального страхування.

Тема 3 Пенсійне страхування

Теоретичні основи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Джерела формування доходів Пенсійного фонду. Механізм сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій. Порядок обчислення та строки сплати збору на пенсійне страхування. Звітність платників. Пенсійного фонду. Видатки Пенсійного фонду та їх характеристика. Поняття та види пенсій.

Тема 4 Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності

Теоретико-організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Доходи бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

Тема 5 Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання

Завдання, принципи та особливості. Доходи бюджету Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Матеріальне забезпечення та соціальні послуги у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Структура, завдання та повноваження Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Тема 6 Соціальне страхування на випадок безробіття

Необхідність, економічний зміст та основні поняття загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Доходи та видатки бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Управління страхуванням на випадок безробіття.

Тема 7 Недержавне соціальне страхування

Необхідність та значення недержавного соціального страхування. Недержавні пенсійні фонди. Професійний недержавний фонд «Магістраль» для працівників залізничного транспорту. Недержавні пенсійні активи.

Тема 8 Іноземний досвід у сфері соціального страхування

Організація соціального страхування. Медичне страхування. Соціальна допомога з материнства. Соціально-демократична модель скандинавських країн. Модель неоліберальна на прикладі США. Модель неоконсервативна на прикладі Німеччини. Система Беверіджа.

Тема 9 Напрямки вдосконалення соціального страхування в Україні

Проблеми та напрямки реформування соціального страхування в Україні. Медичне страхування залізничників. Соціальне партнерство в рамках системи соціального страхування.

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електроний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <http://www.fssu.gov.ua> (Фонд соціального страхування в Україні);
- 6 <http://www.fpsu.org.ua> (Федерація професійних спілок в Україні);
- 7 <https://www.msp.gov.ua> (Міністерство соціальної політики в Україні);
- 8 <https://kha.dcz.gov.ua/> (Харківський обласний центр зайнятості);
- 8 <http://zalp.org.ua/> (Офіційний сайт профспілки залізничників).

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-122015.pdf>)

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових модулів за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді письмової контрольної роботи. Письмові контрольні роботи – це ефективний метод перевірки й оцінки знань, вмінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 семестр
відвідування занять		до 5 включно
активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5 включно
виконання поточних контрольних завдань		10
виконання письмових контрольних робіт протягом модулю		20
виконання та захист самостійних робіт відповідно до варіанту		20
підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів

Стешенко Олена Дамирівна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektivkafedrifu/steshenko-f-ua>) – спікер з питань соціального страхування

в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2001 року. Дисертацію захистила у 2000 році у спеціалізованій вченій раді при Харківському національному університеті В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України 08.02.03 – «Організація управління, планування і регулювання економікою». Доцент кафедри фінансів з 2003 р. Напрямок наукової діяльності: удосконалення механізму страхування підприємницьких ризиків. Автор понад 100 наукових праць.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=5245>